

Tabela 1. Projekt świadczenia gwarantowanego z zakresu programu zdrowotnego oraz warunków jego realizacji

Program profilaktyki chorób płuc		
Zakres świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczeń gwarantowanych	
	Świadczeniobiorcy	Świadczeniodawcy
<p>Etap podstawowy</p> <p>I. Identyfikacja czynników ryzyka chorób płuc</p> <p>1) zebranie wywiadu dotyczącego używania wyrobów nikotynowych (w tym wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych lub nowych urządzeń do aplikacji tych wyrobów), z uwzględnieniem: wieku rozpoczęcia, liczby lat używania tych wyrobów, liczby wypalanych papierosów lub liczby używanych nowych wyrobów tytoniowych (ilości zużywanego tytoniu dziennie lub ilości zużywanego płynu do ponownego napełniania papierosów elektronicznych tygodniowo);</p> <p>2) przeprowadzenie wywiadu dotyczącego narażenia środowiskowego i/lub zawodowego, związanego z występowaniem szkodliwych substancji w powietrzu wdychanym;</p> <p>3) przeprowadzenie wywiadu dotyczącego chorób współistniejących;</p> <p>4) pomiar masy ciała, wzrostu, ciśnienia tętniczego krwi;</p> <p>5) badanie fizykalne.</p> <p>II. Poradnictwo antynikotynowe</p> <p>1) zebranie wywiadu dotyczącego liczby prób zaprzestania używania wyrobów nikotynowych i czasu ich trwania, chęci zaprzestania i motywacji do wprowadzenia zmian oraz ocena poziomu uzależnienia;</p> <p>2) edukacja dotycząca skutków zdrowotnych związanych z używaniem wyrobów nikotynowych (w tym wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych lub nowych urządzeń do aplikacji tych wyrobów):</p> <p>a) poinformowanie, że narażenie na bierną inhalację substancji wytwarzanych przez te produkty jest szkodliwe dla zdrowia, szczególnie dla zdrowia dzieci;</p> <p>b) poinformowanie, że palenie tytoniu jest głównym czynnikiem ryzyka zachorowania na POChP, raka płuca, krtani i pęcherza</p>	<p>1. Kryteria kwalifikacji do etapu podstawowego</p> <p>I. Identyfikacja czynników ryzyka chorób płuc</p> <p>Osoby powyżej 18. roku życia, spełniające co najmniej jedno z poniższych kryteriów:</p> <p>1) użytkujące wyroby nikotynowe;</p> <p>2) pracujące w zakładach pracy o szczególnym narażeniu na występowanie szkodliwych substancji w powietrzu wdychanym;</p> <p>II. Poradnictwo antynikotynowe</p> <p>Osoby powyżej 18. roku życia użytkujące wyroby nikotynowe (w tym wyroby tytoniowe, papierosy elektroniczne lub nowe urządzenia do aplikacji tych wyrobów).</p> <p>III. Poradnictwo prozdrowotne</p> <p>Osoby powyżej 18. roku życia pracujące w zakładach pracy o szczególnym narażeniu na występowanie szkodliwych substancji w powietrzu wdychanym.</p> <p>2. Wyłączenie z programu:</p> <p>1) pacjenci aktualnie objęci diagnostyką lub leczeniem z powodu odtyniowej choroby układu oddechowego, w tym raka płuca;</p> <p>2) pozostawanie pod opieką poradni chorób płuc;</p> <p>3) osoby, u których stwierdzono chorobę wpływającą na wydolność płuc, w tym przewlekłe zapalenie oskrzeli.</p>	<p>1. Tryb realizacji świadczenia</p> <p>– ambulatoryjny</p> <p>2. Warunki wymagane od świadczeniodawców</p> <p>1) Personel:</p> <p>a) lekarz specjalista chorób płuc lub</p> <p>b) lekarz posiadający wiedzę i umiejętność w zakresie zasad profilaktyki i zwalczania palenia tytoniu oraz prowadzenia terapii antynikotynowej</p> <p>– przy dodatkowym udziale pielęgniarki, położnej lub edukatorów zdrowotnych (zgodnie z art. 1 ust. 2 Ustawy z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych – Dz. U. 2023 poz. 1972) posiadających wiedzę i umiejętność w zakresie zasad profilaktyki i zwalczania palenia tytoniu oraz prowadzenia terapii antynikotynowej;</p> <p>2) badanie spirometryczne wykonywane przez lekarza (o którym mowa w pkt 1 lit. a) i b)) lub pielęgniarkę po kursie specjalistycznym w tym zakresie;</p> <p>3) Wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną:</p> <p>a) waga medyczna ze wzrostomierzem,</p> <p>b) aparat do mierzenia ciśnienia tętniczego krwi,</p> <p>c) kozetka lekarska,</p> <p>d) stolik zabiegowy,</p> <p>e) szafka przeznaczona do przechowywania leków i wyrobów medycznych,</p> <p>f) spirometr spełniający następujące minimalne wymagania techniczne: funkcja mierzenia i rejestrowania zmiennych: FEV1 i FVC oraz wydechowej części krzywej przepływ–objętość, czułość pomiaru: ±3% lub 0,05 L; zakres: 0–8 L; czas: 1 i 15 sek., prezentacja wyników pomiarów w wartościach należnych według ECCS/ERS, możliwość obserwacji wydechowej części krzywej przepływ–objętość w czasie wykonywania badania, funkcja</p>

Program profilaktyki chorób płuc		
Zakres świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczeń gwarantowanych	
	Świadczeniobiorcy	Świadczeniodawcy
<p>moczowego, i innych chorób nowotworowych oraz chorób układu krążenia, w tym udzielenie informacji na temat profilaktyki chorób układu krążenia;</p> <p>c) poinformowanie, że palenie wyrobów nikotynowych zwiększa ryzyko zachorowania na raka jelita grubego oraz udzielenie informacji o programie profilaktyki raka jelita grubego;</p> <p>d) w przypadku kobiet – dodatkowo poinformowanie, że palenie wyrobów nikotynowych jest czynnikiem ryzyka zachorowania na raka szyjki macicy oraz raka piersi i udzielenie informacji o programach profilaktyki raka szyjki macicy i raka piersi; poinformowanie, iż w okresie prokreacji używanie wyrobów nikotynowych (w tym wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych lub nowych urządzeń do aplikacji tych wyrobów) może wpływać niekorzystnie na przebieg ciąży i rozwój płodu;</p> <p>3) porada antynikotynowa z zaplanowaniem leczenia dla świadczeniobiorców, którzy wykażą gotowość rzucenia palenia lub zaprzestania używania nowatorskich wyrobów nikotynowych, lub używania papierosów elektronicznych w okresie najbliższych 30 dni, a w przypadku braku motywacji – zidentyfikowanie powodu i uświadomienie zagrożenia chorobami odtytoniowymi oraz związanymi z używaniem papierosów elektronicznych;</p> <p>4) prowadzenie leczenia zgodnie z ustalonym ze świadczeniobiorcą schematem postępowania (przez osobę, o której mowa w kolumnie 3 pkt 2 ppkt 1 lit. a) i b)).</p> <p>III. Poradnictwo prozdrowotne</p> <p>1) edukacja dotycząca narażenia środowiskowego i/lub zawodowego, związanego z występowaniem</p>		<p>prezentacji i archiwizacji wyniku (wydruk), rejestracja wydechowej części krzywej przepływ–objętość, prezentacja wyników trzech pomiarów spirometrycznych w wartościach bezwzględnych i procentach wielkości należnej (według ECCS/ERS), funkcja obliczania wskaźnika FEV1/FVC w wielkości bezwzględnej oraz wyrażonej jako procent wielkości należnej,</p> <p>g) narzędzia informatyczne umożliwiające monitorowanie efektywności programu.</p> <p>4) Inne wymagania</p> <p>Zapewnienie dostępu do kompletnej dokumentacji medycznej pomiędzy etapami Programu.</p>

Program profilaktyki chorób płuc		
Zakres świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczeń gwarantowanych	
	Świadczeniobiorcy	Świadczeniodawcy
<p>szkodliwych substancji w powietrzu wdychanym;</p> <p>2) edukacja związana ze zidentyfikowanym czynnikiem ryzyka narażenia na choroby płuc;</p> <p>3) badanie spirometryczne z próbą rozkurczową.</p>		
<p>Etap diagnostyczny</p> <p>I. Diagnostyka i profilaktyka POChP</p> <p>1) badanie poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu;</p> <p>2) badanie spirometryczne z próbą rozkurczową.</p> <p>II. Diagnostyka i profilaktyka raka płuca</p> <p>1) badanie poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu;</p> <p>2) badanie spirometryczne z próbą rozkurczową;</p> <p>3) badanie klatki piersiowej z zastosowaniem niskodawkowej tomografii komputerowej (NDTK), przeprowadzone w sposób umożliwiający postawienie rozpoznania przy akceptowalnej jakości badania i możliwie najmniejszej dawce promieniowania (zasada ALARA);</p> <p>4) wyjaśnienie pacjentowi charakteru wykrytych zmian w płucach i zasad dalszego postępowania w zależności od wielkości i morfologii zmian;</p> <p>5) badania kontrolne NDTK wykonywane zgodnie z aktualnymi wytycznymi klinicznymi w następujących odstępach czasowych:</p> <p>a) u pacjentów, u których w badaniu NDKT nie wykryto zmian w płucach – co roku,</p> <p>b) u pacjentów, u których stwierdzono obecność zmian, niewymagających pilnej i pogłębionej diagnostyki – w zależności od wielkości zmiany według standardów NCCN i LungRADS (po 3, 6 lub 12 miesiącach).</p>	<p>1. Kryteria kwalifikacji do etapu diagnostycznego</p> <p>I. Diagnostyka i profilaktyka POChP</p> <p>1) Osoby w wieku 40-65 lat z konsumpcją tytoniu większą lub równą 10 paczkolet, które nie miały wykonanych badań spirometrycznych w ramach programu w okresie ostatnich 36 miesięcy, u których nie zdiagnozowano wcześniej, w sposób potwierdzony badaniem spirometrycznym POChP, przewlekłego zapalenia oskrzeli lub rozedmy płuc.</p> <p>2) Osoby które zaprzestały palenia (≥ 10 paczkolet) z okresem abstynencji tytoniowej nie dłuższym niż 15 lat, które nie miały wykonanych badań spirometrycznych w ramach programu w okresie ostatnich 36 miesięcy, u których nie zdiagnozowano wcześniej, w sposób potwierdzony badaniem spirometrycznym POChP, przewlekłego zapalenia oskrzeli lub rozedmy płuc.</p> <p>II. Diagnostyka i profilaktyka raka płuca</p> <p>1) osoby w wieku 55-74 lat z konsumpcją tytoniu większą lub równą 20 paczkolet, okresem abstynencji tytoniowej nie dłuższym niż 15 lat;</p> <p>2) osoby w wieku 50-74 lat z konsumpcją tytoniu większą lub równą 20 paczkolet, okresem abstynencji tytoniowej nie dłuższym niż 15 lat, u których stwierdza się co najmniej jeden z czynników ryzyka:</p> <p>a) ekspozycja zawodowa na krzemionkę, beryl, nikiel, chrom, kadm, azbest, związki arsenu, spaliny silników diesla,</p>	<p>1. Tryb realizacji świadczenia</p> <p>– ambulatoryjny</p> <p>2. Warunki wymagane od świadczeniodawców</p> <p>1) Personel:</p> <p>a) lekarz specjalista chorób płuc,</p> <p>b) lekarz w trakcie specjalizacji chorób płuc,</p> <p>c) lekarz specjalista radiologii i diagnostyki obrazowej,</p> <p>d) technik elektroradiologii;</p> <p>2) badanie spirometryczne wykonywane przez lekarza (o którym mowa w kolumnie ppkt 1 lit. a) i b)), lub pielęgniarkę po kursie specjalistycznym w tym zakresie.</p> <p>3) Wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną:</p> <p>a) podstawowy zestaw reanimacyjny,</p> <p>b) spirometr spełniający następujące minimalne wymagania techniczne: funkcja mierzenia i rejestrowania zmiennych: FEV1 i FVC oraz wydechowej części krzywej przepływ-objętość, czułość pomiaru: $\pm 3\%$ lub 0,05 L; zakres: 0–8 L; czas: 1 i 15 sek., prezentacja wyników pomiarów w wartościach należnych według ECCS/ERS, możliwość obserwacji wydechowej części krzywej przepływ-objętość w czasie wykonywania badania, funkcja prezentacji i archiwizacji wyniku (wydruk), rejestracja wydechowej części krzywej przepływ-objętość, prezentacja wyników trzech pomiarów spirometrycznych w wartościach bezwzględnych i procentach wielkości należnej (według ECCS/ERS), funkcja obliczania wskaźnika FEV1/FVC w wielkości bezwzględnej oraz</p>

Program profilaktyki chorób płuc		
Zakres świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczeń gwarantowanych	
	Świadczeniobiorcy	Świadczeniodawcy
	<p>dym ze spalania węgla kamiennego, sadza;</p> <p>b) ekspozycja na radon;</p> <p>c) indywidualna historia zachorowania na raka: przebyty rak płuca, w wywiadzie chłoniak, rak głowy i szyi lub raki zależne od palenia tytoniu, np. rak pęcherza moczowego;</p> <p>d) rak płuca w wywiadzie u krewnych pierwszego stopnia;</p> <p>e) współistnienie przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POChP) lub samoistnego śródmiąższowego włóknienia płuc (IPF);</p> <p>3) osoby, które otrzymały zalecenie powtórnego badania NDTK w ramach programu (follow-up).</p> <p>2. Wyłączenie z programu:</p> <p>1) pacjenci aktualnie objęci diagnostyką lub leczeniem z powodu odtyniowej choroby układu oddechowego, w tym raka płuca;</p> <p>2) pozostawanie pod opieką poradni chorób płuc;</p> <p>3) osoby, które miały wykonywaną tomografię komputerową klatki w ciągu 3 miesięcy poprzedzających datę planowanego badania NDTK;</p> <p>4) osoby z przeciwwskazaniami do wykonania badania NDTK.</p>	<p>wyrażonej jako procent wielkości należnej,</p> <p>c) aparat TK – spiralny, minimum 16-rzędowy,</p> <p>d) aparat do pomiaru stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu.</p> <p>4) Inne wymagania</p> <p>a) zapewnienie wykonywania badań kontrolnych w tym samym ośrodku, na tym samym aparacie pomiarowym;</p> <p>b) zapewnienie dostępu do kompletnej dokumentacji medycznej pomiędzy etapami Programu.</p>
<p>Etap specjalistyczny</p> <p>Leczenie uzależnienia od tytoniu w ramach Specjalistycznej Poradni Antynikotynowej</p> <p>1) zebranie wywiadu dotyczącego używania wyrobów nikotynowych (w tym wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych lub nowych urządzeń do aplikacji tych wyrobów), z uwzględnieniem: wieku rozpoczęcia, liczby lat używania tych wyrobów, liczby wypalanych papierosów lub liczby używanych nowych wyrobów tytoniowych (ilości zużywanego tytoniu dziennie lub ilości zużywanego płynu do ponownego napełniania papierosów elektronicznych tygodniowo);</p>	<p>1. Kryteria kwalifikacji do etapu specjalistycznego</p> <p>1) osoby uzależnione od nikotyny, w tym od wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych lub nowych urządzeń do aplikacji wyrobów nikotynowych (ICD-10: F17), skierowane z etapu podstawowego lub diagnostycznego;</p> <p>2) uczestnik Programu, u którego doszło do nawrotu nałogu.</p> <p>2. Wyłączenie z programu:</p> <p>Osoby będące pod opieką poradni antynikotynowej.</p>	<p>1. Tryb realizacji świadczenia</p> <p>– ambulatoryjny</p> <p>2. Warunki wymagane od świadczeniodawców</p> <p>1) Personel:</p> <p>a) lekarz, z co najmniej rocznym stażem pracy w zawodzie, posiadający wiedzę i umiejętność w zakresie zasad profilaktyki i zwalczania palenia tytoniu oraz prowadzenia terapii antynikotynowej;</p> <p>b) psycholog, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026),</p>

Program profilaktyki chorób płuc		
Zakres świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczeń gwarantowanych	
	Świadczeniobiorcy	Świadczeniodawcy
<p>2) ocena wyników pacjenta uzyskanych w etapie diagnostycznym;</p> <p>3) przeprowadzenie testów oceniających poziom uzależnienia od nikotyny, motywacji do zaprzestania używania wyrobów nikotynowych (w tym wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych lub nowych urządzeń do aplikacji tych wyrobów), symptomów depresji oraz wywiadu dotyczącego objawów abstynencji;</p> <p>4) przeprowadzenie edukacji świadczeniobiorców, praktyczne porady dla osób używających wyroby nikotynowe (w tym wyroby tytoniowe, papierosy elektroniczne lub nowe urządzenia do aplikacji tych wyrobów):</p> <p>a) poinformowanie, że narażenie na bierną inhalację substancji wytwarzanych przez wyroby nikotynowe (w tym wyroby tytoniowe, papierosy elektroniczne lub nowe urządzenia do aplikacji tych wyrobów) jest szkodliwe dla zdrowia, szczególnie dla zdrowia dzieci;</p> <p>b) poinformowanie, że palenie tytoniu jest głównym czynnikiem ryzyka zachorowania na POChP, raka płuca, krtani i pęcherza moczowego i innych chorób nowotworowych oraz chorób układu krążenia, w tym udzielenie informacji na temat profilaktyki chorób układu krążenia;</p> <p>c) poinformowanie, że palenie wyrobów nikotynowych zwiększa ryzyko zachorowania na raka jelita grubego oraz udzielenie informacji o programie profilaktyki raka jelita grubego;</p> <p>d) w przypadku kobiet – poinformowanie, że palenie tytoniu jest czynnikiem ryzyka zachorowania na raka szyjki macicy oraz raka piersi i udzielenie informacji</p>		<p>posiadający udokumentowane umiejętności w leczeniu zespołu uzależnienia od tytoniu lub specjalista psychoterapii uzależnień, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty, lub osoba posiadająca certyfikat psychoterapeuty, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz. U. poz. 1285, z późn. zm.);</p> <p>c) pielęgniarka, położna lub edukator zdrowotny (zgodnie z art. 1 ust. 2 Ustawy z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych – Dz. U. 2023 poz. 1972) posiadający udokumentowaną wiedzę i umiejętność w zakresie zasad profilaktyki i zwalczania palenia tytoniu oraz prowadzenia terapii antytytoniowej;</p> <p>d) konsultacja psychiatryczna przeprowadzona przez lekarza specjalistę psychiatrii lub lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii;</p> <p>e) dietetyk posiadający wiedzę i umiejętność w zakresie planowania diety, prowadzenia konsultacji dietetycznych oraz udzielania porad edukacyjnych.</p> <p>2) Wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną</p> <p>a) szafka przeznaczona do przechowywania leków i wyrobów medycznych,</p> <p>b) aparat do pomiaru tlenu węgla;</p> <p>c) narzędzia informatyczne umożliwiające monitorowanie efektywności programu.</p> <p>3) Inne wymagania</p> <p>Zapewnienie dostępu do kompletnej dokumentacji medycznej pomiędzy etapami Programu.</p>

Program profilaktyki chorób płuc		
Zakres świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczeń gwarantowanych	
	Świadczeniobiorcy	Świadczeniodawcy
<p>o programach profilaktyki raka szyjki macicy i raka piersi; poinformowanie, iż w okresie prokreacji palenie papierosów tradycyjnych lub używanie nowych wyrobów nikotynowych, lub używanie papierosów elektronicznych może wpływać niekorzystnie na przebieg ciąży i rozwój płodu;</p> <p>e) zwrócenie uwagi, że jedynym skutecznym sposobem rzucenia palenia jest całkowita rezygnacja z używania wyrobów nikotynowych;</p> <p>5) ustalenie wskazań i przeciwwskazań do farmakoterapii i terapii psychologicznej (osoba, o której mowa w kolumnie 3 pkt 2 ppkt 1 lit. a) i d);</p> <p>6) ustalenie wskazań i przeciwwskazań do terapii psychologicznej indywidualnej lub grupowej (osoba, o której mowa w kolumnie 3 pkt 2 ppkt 1 lit. b);</p> <p>7) zaplanowanie schematu leczenia uzależnienia (w tym farmakoterapia i terapia psychologiczna indywidualna albo grupowa i jej realizacja);</p> <p>8) specjalistyczna pomoc w rzuceniu palenia obejmująca m.in. pomoc psychologiczną i leczenie farmakologiczne (zakup produktów leczniczych dla osób uzależnionych od nikotyny oraz zapewnienie pacjentom zakupionych produktów leczniczych zgodnie ze wskazaniami oraz kryteriami kwalifikacji, o których mowa w kolumnie 2 pkt 1 ppkt 1) i 2));</p> <p>9) badanie poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu;</p> <p>10) możliwe przeprowadzenie poradnictwa dietetycznego (w zależności od potrzeb i wskazań) (przez osobę, o której mowa w kolumnie 3 pkt 2 ppkt 1 lit. e));</p> <p>11) możliwe przeprowadzenie konsultacji psychiatrycznej (przez osobę, o której mowa w kolumnie 3 pkt 2 ppkt 1 lit. d)).</p>		